

Отже, проаналізувавши вищевикладене, можна зробити висновок, що в образній та експресивній номінації комп'ютерної лексики велику роль відіграє метафоризація. Багато жаргонізмів запозичені з англійської мови. В болгарському комп'ютерному професіолекті як сленгізми функціонують лексеми, які мають нейтральний відповідник – термін. Але вони співіснують у мові комп'ютерників і з неекспресивними професіоналізмами. Через семантичну деривацію, основу на асоціативному перенесенні, створюються одиниці комп'ютерного жаргону. Часто термінологічне значення, виведене через запозичений термін, в розмовній болгарській мові, виражається через асоціацію, яку вони породжують. Таким чином поле комп'ютерної лексики поповнюється питомими лексемами, об'єднані спільним денотативним значення (однозно виражене терміном), включаючи різні конотативні нюанси в своїй семантиці.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кирова Л. Компютърните технологии българският език. – София, СемаРШ 2007; 2. Лилова М. Обновяване на българската лексика чрез семантична деривация. – София: БАН, ИБЕ. – Дис. труд, 2002.

Хім'як В.М. (Львів, Україна)

Сленг як вияв мовотворчого потенціалу молоді

У статті розглядаються чинники формування й особливості розвитку молодіжного сленгу у вимірах системних рівнів мови.

Ключові слова: *лексика, сленгізм, літературна мова.*

В статье рассматриваются факторы формирования и особенности развития молодежного сленга в измерении системных уровней языка.

Ключевые слова: *лексика, сленгизм, литературный язык.*

The article features factors of formation and peculiarities of development of youth slang during the rapid change of all language levels.

Key words: *lexis, slang word, standard language.*

Ставлення слов'янської мовознавчої науки до одного із соціолектів, що звичайно термінується як молодіжний сленг (або жаргон)^{*}, не є однозначним.

Одні з мовознавців висловлюються на користь сленгу, підкреслюючи, що він віддзеркалює творче ставлення до мови, інші ж вважають його

---

^{*} На сьогоднішній день ще не впорядкована й не уніфікована термінологія на позначення соціальних варіантів мови. У лінгвістиці вживаються такі терміни як арго, жаргон, сленг. На нашу думку термін сленг найбільш вдало визначає поняття соціального варіанту мови.

негативним явищем, яке є загрозою для мови літературної. Остання точка зору протягом довгого часу (явно чи приховано) домінувала на теренах колишніх тоталітарних слов'янських держав, спираючись на панівну марксистсько-ленінську ідеологію. Сленг вважали явищем занепадницької буржуазної культури, несумісним із високими ідеалами побудови соціалізму і комунізму. Наприклад, у публікаціях болгарських мовознавців можемо знайти висловлювання про те, що сленг "є невиразним потоком слів, приречених на жалогідне існування", "вираженням аморальної свідомості", а той, хто послуговується сленгом, мусить знати, що "чинить злочин". "Нестандартна" мова молоді часто ототожнювалася з брудною лайкою. Увага щодо сленгу зводилася до його критики і закликів викоринити це негативне явище з середовища молоді.

Цей дух заперечення сленгу загалом панує і зараз. У середовищі мовознавців часто можна зустрітися з думкою, що дослідження, об'єктом яких є сленг, є такими ж несерйозними, як і сам об'єкт.

Незважаючи на "прохолодне", а часом і вороже ставлення офіційної науки та ідеології, сленг продовжує жити і активно функціонувати у молодіжному середовищі. Молоді люди користуються ним усюди: в школах, технікумах, вузах, клубах, дискотеках, кав'ярнях, гуртожитках, приватних розмовах.

Причину живучості цього мовного явища слід шукати у фізіолого-психологічних особливостях молоді людини.

Молодь, що росте і розвивається, переживає внутрішню фізіологічну революцію, пізнає світ і шукає своє місце у ньому, дистанціюється від світу дорослих, від батьків як моделей для створення власної ідентичності не тільки через поведінку, одяг, манеру спілкування, але й специфічну лексику та фразеологію. Відсутність можливості задовільнити загострену потребу молоді людини у пізнанні відбивається у потягу до групового спілкування з однолітками, у появі різного роду компаній, т. зв. неформальних груп. Стиль мови також є важливим інтеграційним елементом цієї соціальної групи, що реалізується у способі бачення і дослідження світу, творить певні погляди та оцінки. Приналежність до тієї чи іншої культури врешті-решт через соціалізацію приводить до нормативних моделей у мисленні, емоціях і поведінці. Молодіжне культурне середовище формує у молоді людини "образ себе", форми відносин з іншими людьми, цінності, установки і стиль життя. Проявляючи надзвичайну зацікавленість до сучасності, молодь як барометр найбільш чутливо сприймає усі відхилення, недоліки в діяльності та поведінці конкретних людей і суспільних інститутів [6, 227-246].

Молоді притаманні загострений інтерес до оточуючого світу, пізнавальна і творча активність, намагання зробити усе "по-своєму". Це дозволяє їй втручатися навіть у ту сферу, яка, в принципі, закрита для пересічного носія мови – у процес творення слів.

Замислююся над таким твердженням лінгвопсихологів: у процесі інтелектуального розвитку дитини складається своєрідна "решітка" або "призма", через яку дитина сприймає світ. З часом у цю "решітку" поступово вносяться уточнення, виправлення, доповнення, щоб вона якнайкраще відповідала "культурно-соціально-лінгвістичним зразкам" [4, 189]. Тобто,

оволодіваючи мовою як засобом пізнання світу, ми змушені постійно орієнтуватися на загальноновизнані зразки, засвоювати назви явищ і реалій дійсності, закріплені у словниках і правила оперування цими назвами, закріплені у граматиках (маємо на увазі літературну мову як найдосконалішу форму мови загальнонародної, що забезпечує комунікацію членів даного суспільства). Носій мови виступає як споживач мовного продукту, відсторонений від процесу номінації. Мова допускає до свого організму тільки вибраних “майстрів слова” – письменників та лінгвістів-термінологів. Вступаючи у світ, де усе вже названо, молодь реалізує свій творчий потенціал і у цій “табуйованій” царині, невтомно йдучи шляхом пошуку нових мовних знаків або переосмислення вже існуючих, використовуючи при цьому свої знання мов, способів словотвору, загальну ерудицію, фантазію. Завдання сленгу – урізноманітнити спілкування, привнести до нього смак нового, оригінального, незвичайного.

Молодіжний сленг базується на загальнонародній мовній основі. Утворюючи свою специфічну мову, молодь пристосовує для власних потреб існуючу лексику (аналогічно, як і в інших соціальних варіантах мови), подекуди – фразеологію, а фонетика і граMATика залишаються, здебільшого, незмінними, узгодженими з літературною мовою.

Намагання урізноманітнити свою мову, схоже, завжди було властиве молоді, об'єднаній умовами життя, навчання, спільними або близькими інтересами і устремліннями. Згадаймо "Бурсацький жаргон української мови на Поділлі" Костя Широцького [5, 167-180] та публікацію на цю тему Йосипа Дзендзелівського "Дослідження К. В. Широцьким жаргону учнів Кам'янець-Подільської духовної семінарії" [2, 181-206].

У сучасному молодіжному сленгу найширше використовується метод семантичної трансформації. Лексика літературної мови найчастіше набуває нового значення шляхом метафоризації (подібність за зовнішнім виглядом, поведінкою, фізичними та розумовими якостями і под.). Наприклад, у польському молодіжному сленгу найяскравіші приклади стосуються назв людей щодо їх меншої чи більшої вартості. Перенесені до “свого” середовища нові метафоричні утворення характеризують людей з двох сторін: позитивної та, головним чином, негативної.

Поведінка в суспільстві, тобто ставлення людини до інших людей, виражається різними способами в таких назвах: *beton, kapral, ekonom, kat, rzeźnik, pirat, kanibal, potwór, wampir* - жорстокість; *blazen, klown, komediant, jezuita* - нещирість, зневага; *jastrząb, kogut, sęp* - агресивність; *pacholek, handlarz* - продажність; *piesek, świnią, kret* - угодництво; *gad, żmija, wąż, jaszczurka* - фальшивість; *chorągiewka, kameleon* - непостійність; *stonka, szarańcza* - обтяжливість для оточення, *król, rycerz, reżyser, sternik, impresario* - активність; *manekin, pajac, kukła, robot, maszyna, kelner* - пасивність; *potentan* (магнат, туз), *zero, proch* - становище в суспільстві; *kryształ, diabeł, szatan, hiena, szakal, padalec, gnida, ścierwo, ścierka, szmata* - моральність; *akrobata, lew, tur, byk, ofiara, słoń, niedźwiedź, kobyła* - фізичний розвиток;

encyklopedia, siekiera, kosa, gęś, cielę, baran, cap, osioł, robot - розумовий розвиток; *liliput, karzeł, pigmej, ropucha, szczurek* - зовнішній вигляд; *wół, mrówka, pszczoła, truteń* - ставлення до праці.

Зміна значення відомих слів є характерною рисою молодіжного сленгу. Власне семантичні неологізми загалом переважають у польському молодіжному сленгу: ніс - це - *fagot, kartofel, pędzel*; криві ноги: *iksy, kosy, parówki*; високий: *drabina, długopis, szlaban*; худий: *ogryzek, suchar, szkapa, śmierć*; *bastylia* - "студентський гуртожиток", *siano* - "волося", *nietoperze, sarkofag* - "батьки", *gałzki* - "руки", *orać* - "вчитися", *myć się* - "виправдовуватися", *winowajca* - "той, що п'є вино".

Усі ці сленгізми є специфічними пейоративними метафорами, що несуть у собі негативну оцінку окремих осіб та явищ. Часто вони є результатом асоціацій у сфері подібності десигнатів. Наприклад, у польській молоді: *tu sto cztery* - "дебела дівчина" (літак Tu-104), *wodorosty* - "овочі у супі", *smok* - "людина неприємної зовнішності", їх суміжності: *przecinek* - "мовознавець", *kultywator* - "студент аграрного вузу", *globus* - "студент географії", або значеннєвої опозиції: ірон. *bystrzak* - "хтось з повільною розумовою здатністю", *wieża* - "людина низького зросту", *gladiator* - "квола, фізично слабо розвинута людина".

Молодь намагається висловлюватись свіжо, дотепно, неповторно, і метафора дає простір для винахідливості, загостреної спостережливості. Погодьтеся, що використання подібного матеріалу значно б оживило процес викладання словотвору у вузі, бо соковиті метафори сленгізми набагато яскравіше ілюструють механізм цього способу словотвору, ніж затерті мовні метафори з підручників.

Окрім метафоризації молодь активно використовує й інші способи поповнення власного словникового запасу.

Вирази польського молодіжного сленгу є різного типу дериватами - мутаційними: *absolut* - "дурень, тобто абсолютний нуль", *ryjec* - "читальний зал", *jabcok* - "вино вітчизняного виробництва", модифікаційними: *chlanko* - "пияцтво", *facetowa* - "чоловік", *portek* - "штани", часом з натяком: *kulewka, kulwianka* - "студентка KUL (Католицький Люблінський Університет)", *paticzio, los patykos* - "погане вино"; компонентними: *pisuardessa* - "жінка, що бере оплату за користуванням туалетом", *mózgotrzep* - "алкоголь", *współkował* - "колега, що вчиться"; контамінаційними: *książniczka* - "старанна, сумлінна дівчина, яка постійно сидить над книжками" (*książka* + *księżniczka*), *czarownicująca* - "некрасива, але симпатична дівчина" (*czarownica* + *czarująca*), *biustwo* - "зграбна дівчина" (*biust* + *bóstwo*); декомпонентними: *bigos na-winie* - "бігос, приготовлений з того, що потрапить під руку"; фразеологічними: на підставі усталених фразеологізмів з'явилися такі: *zrobić kogo w konia* - *zrobić kogo w kobyłę (w klacz)*, *o co ci chodzi* - *o co ci biega*, *jak Boga Kocham* - *jak mamę*, *babcie Kocham*, *żal mi serce ściska* - *żal mi dupę ściska*.

Утворені фразеологічні неологізми часто є яскравими, вдалими, образними, наприклад, польські: *dupa blada* - "ситуація, з якої важко

вийти”, *jaja jak balony* - “смішна ситуація”, *mieć szmery pod kopułą* - “перебувати під впливом алкоголю”, *nawijać makaron na uszy* - “говорити не на тему”, *zaliczyć glebę* - “впасти на землю”, *złapać kondoma* - “отримати негативну оцінку”, *papier do twarzy* - “туалетний папір”, *urządzić rzeź niewiniątek* - “провести опитування”, *ściąć kogo na egzaminie* - “поставити комусь негативну оцінку”, *rozmowa z kartką* - “контрольна робота”.

Джерелом утворення сленгізмів часто служать лексичні системи інших мов, напр. болгарська молодь користується словами англійського походження - *сори, мен, ченч, мьни*; італійського - *рагацо* (хлопець), *перке* (чому), *баста*; французького - *маман, папа, шапо* (шапка); німецького - *шрайбим* (писати), *арбайтер* (робити), *ферштер* (розуміти); румунського - *заф* (неприсемність, нетактовний вчинок із серйозними наслідками).

Але намагання “перейменувати світ” охоплює тільки певні ділянки суспільного буття молоді. Аналіз реально-значенневих груп лексики, представленої у молодіжному сленгу, кількісна характеристика синонімічних рядів на означення певних понять, дозволяє робити висновки про систему пріоритетів молоді.

Так, у польському молодіжному сленгу можемо виділити такі тематичні групи лексики: людина, частини тіла, фізичні характеристики, вбрання, фізична і фізіологічна діяльність, психічні характеристики та процеси, поведінка щодо оточення, робота, наука, організація навчання, суспільно-культурне життя, друзі, сім'я, кохання, розваги, забави. Болгарська дослідниця М. Лакова визначає такі групи: людина як носій позитивних і (більшою мірою) негативних якостей, хлопець і дівчина, стосунки між ними, брехня, крадіжка, бійка, втеча, навчання, гроші, окремі сторони побуту і одягу та деякі інші [3, 208]. Співставлення аналогічного матеріалу з різних мов може дати цікаві результати про спільне та відмінне у системі пріоритетів молодих людей - носіїв різних мов, про вплив соціально-економічних, політичних, ідеологічних чинників на цей процес тощо.

Типовими, характерними для молодіжного середовища наприклад, польського, є, передусім, вирази, пов'язані з реаліями навчання. Належать сюди, безперечно, назви новоприбулих студентів, першокурсників: *embrión, fuks, jelonek, nieopierzony, nowozacieżny, rzepiec, scyzoryk, żółtodziób*, або назва процесу збирання підписів у заліковій книжці - *zbieranie autografów*.

Найбільше найменувань знаходимо на позначення процесу навчання: *ciągnąć intelekt, czytać książki, dzięciolić, kuć na blachę, kujocić, młotkować, młócić, obkuwać, orać, pałkować, podrywać wiedzę, rąbać, ryć, ryjonić, rypać, stukać, unosić się intelektualnie, wałkować, wkuwać, wkuwać, wpruć, wykuwać, zakowalać się, zakuwać, zapełniać szare komórki, zrobić remanent w bibliotece*.

Творення синонімів поняття “екзамен”: *magiel, podejście, recital, spowiedź, ścięcie, wupociny, zło konieczne* також обумовлене експресією.

Молодь номінує вузько спеціалізовані поняття, що не мають відповідників у загальнонародній мові, і стосуються власне своєрідності

життя цієї групи. Наприклад, група синонімів на позначення процесу повторювання перед дверма екзаменаційної аудиторії: *bazar, czarny rynek, giełda, licytacja, przetarg, rynek, zebranie przekupek*.

Велика кількість одиниць стосується нездачі екзамену: *obciąć, oblać, obtańcować, skrewić, spłynąć, spudłować, ściąć, wpaść, zryć; być zagiętym, obtańcowanym, odpalonym, odstawionym, odwalonym, zmytym; mieć inne zdanie niż profesor*.

Натомість позитивний факт здачі екзамену не став поштовхом для такої щедрої та спонтанної творчості: *odfajkować, odbębnić, odstawić, odwalić* (усі з тим самим префіксом *od-*) та один іменник *przód* (*być do przodu*).

Слід зауважити, що деякі вирази є спільними для студентів декількох вузів, інші, натомість, відомі тільки на окремих факультетах або у певного типу вузах. Ось декілька прикладів, характерних для одного вузу: *laborka* - "заняття" (політехнічний вуз); *gnaty, neura, reuma, skóra* - "галузі медицини" (медична академія); *cywilak, karne* - "правові науки" (університет); *zjazd głównych księgowych* - "повторна сесія в торгово-економічному вузі", а в інших вузах розповсюджений синонім *zjazd naukowców*.

Синоніміка молодіжного сленгу розбудована до надзвичайних розмірів, про що свідчить величина синонімічних серій. На позначення грошей у сленгу болгарської молоді нараховується 47 одиниць, на позначення дівчини - 49 одиниць, а на позначення жінки (*момиче*) аж 193 одиниці. Наприклад, назви дівчини у польському молодіжному сленгу вражають своєю різноманітністю: *baletówa, fletówa, gwiazda, laska, podwozie, szpara, szprotka, szprycha, torba, sacharynka, wystrzałówa*. Жіночі груди мають 12 евфемізмів, які маскують справжнє значення: *balansy, bufory, doje, lotrzyki, oczy, pierogi, pieszczochy, pinezki, sterczyny, uszy, zderzaki, zwrotnice*. Однією з причин такої багатой синоніміки, на думку болгарської дослідниці Ц. Карастойчевої, є те що молодь завжди кохається у новому, свіжому і поки лексичні одиниці не відповідають цим вимогам, вони відрізняються високою фреквенцією, але досить швидко частота їх вживання зменшується і відповідне поняття отримує нове, «модерніше» найменування.

Першість у користуванні молодіжним сленгом, за нашими власними спостереженнями, мають студенти політехніки, негуманітарних факультетів університету, медичних академій тощо. Молодь, що має справу з точними науками, охоче вживає замість банальних і затертих зворотів нові лапідарні вирази, часом гострі і брутальні, але яскраві і такі, що освіжають мову. І значною мірою дивує те, що студенти гуманітарних факультетів, які повсякчас працюють зі словом, яким відомі усі словотвірні способи і прийоми, які мають можливість самі створювати нові слова на позначення десигнатів зі свого оточення - практично залишаються осторонь цього процесу.

Молодіжний сленг – це завжди сильна експресія і оцінка, що проявляється у дуже специфічній і багатій лексиці. Це пояснюється його призначенням – створювати живу і невимушену атмосферу спілкування, пробуджувати емоції оригінальністю образу або форми. Він не може використовуватися для фіксації або передачі знань. Експресивна функція сленгу є домінуючою.

Нейтральні слова загальнонародної мови переходять у середовище

молодіжних контактів і набирають характерного експресивного наповнення, часто через неочікуване застосування у відповідних ситуаціях мови. Наприклад, у польській мові: *głowa - arbuz, czajnik, cylinder, kaczan, makownica, makowa, pała* тощо, у болгарській: голова - балалайка, зелка (капуста), каска, п'неш (дinya), тиква (гарбуз), череп, черепаха, шамандура, китара (гітара), кофи (відро).

Іншою рисою експресивних синонімів є те, що вони виражають багатий пласт оцінювання і оцінки окремих явищ. Оцінка ця дуже часто виражається іронічно, напр.: чоловік: *bagno, dno*; жінка: *mięso, obiekt, sprzęt*; вино вітчизняного виробництва: *alpaga, eliksir szczęścia, tzy soltysa, ogłupiacz*; студент сільськогосподарського вузу: *cep, lemiesz, orczyk, siewik*.

Визначником експресивності молодіжних сленгізмів поруч із значеннєвим фактором часто є і звуковий ефект (фонічний "вигляд"), напр. *ciurciać* - "мати статеві зносини", *sisiak* - "учень молодших класів", *siusiumajtek* - "молодший брат", *glugla* - "безпорадна дівчина".

Намагання побудувати власну систему цінностей веде до іронічного, часом цинічного, ставлення до суспільних чеснот і загальноприйнятих норм моралі, заперечення суспільних цінностей. Так, у польській мові батьки - *nietoperze, sarkofag, stara, stary, wapniaki, wapno*; школа: *buda, kuźnia*; бібліотека: *izba chorych, kujownia, ogłupialnia, rypalnia, siedzialnia, tegoryjnia, udęczałnia*; студент, що старанно вчиться: *dzieciol, kujon, ryjek*; робота: *arbajt, chatura, orka*, у болгарській мові – *домашните животни*, батько – *вехт, стар*, школа – *мъчилище, бастулия*.

Цікаво відзначити, що у сленгу немає нюансів, у його стилістичній палітрі тільки два контрасні кольори. Сленгові синоніми є повними синонімами, взаємозамінними одиницями і їх вживання залежить від індивідуальних уподобань користувачів сленгу.

Назви вчинків і справ, до яких суспільство ставиться негативно, переважно замінюються синонімами, які виключають такі асоціації, напр. в'язниця у польському молодіжному сленгу - *klasztor*, горілка - *mleczko*, туалет називають *świętynią dumania, hadesem, Collegium Gnoikum* (за аналогією до *Collegium Nowum, Collegium Majus*).

Закиди щодо "руйнівного" впливу сленгу на мову молоді є безпідставними. Користування сленгом аж ніяк не означає відмови від оволодіння мовою літературною і збагачення свого індивідуального мовлення. Молодь користується сленгом тільки у своєму колі, проте при зміні комунікативної ситуації переключає реєстри внутрішніх лексиконів і переходить на мову літературну. Саме глибоке знання мови свого та інших народів, знання історії та культури дозволяють творити сленг.

Тільки в останні два десятиліття спостерігаємо намагання звільнитися від упереджених класових оцінок молодіжного сленгу, опрацювати та зафіксувати існуючий матеріал. Маємо на увазі появу словників у болгарській, польській, сербській, словацькій, хорватській, чеській та українській мовах, які повністю чи частково присвячені молодіжному сленгу [11; 8; 1; 7; 9]. Поява вказаних словників зумовлена не тільки цікавістю до явища, але і практичною потребою

теорії перекладу. Як зазначає автор словацького словника молодіжного сленгу Б. Хохель, саме сленгізми при перекладі є “найміцнішим горішком”, який доводиться розгризати перекладачеві. І саме з цієї причини він взявся за укладання такого словника у словацькій мові. Мусимо констатувати, що окремі періоди функціонування сленгу в слов’янських мовах не були лексикографічно опрацьовані і є фактично втраченими. Існування словників стимулює також цілу низку інших досліджень щодо проблем взаємодії різних комунікативних підсистем, нових способів номінації тощо.

Підсумовуючи, ще раз наголосимо, що молодіжний сленг є своєрідним протестом проти офіційної літературної мови, обмеженої нормативними правилами, котрий веде до творчої винахідливості молоді, до створення своєї специфічної, багатой, сучасної і жартівливої мови. Він - не ізольоване явище, що існує само по собі, а є результатом прояву зацікавлень його носіїв.

Молодіжний сленг є корпоративно-віковим явищем, обумовленим психологічно і соціально, своєрідною “творчою іграшкою, з якої народжується щось нове там, де фактично не було потреби чогось нового”, де “нові вирази виникають як приємне різноманіття щодо старих” [10, 150-153], яке є частиною мови народу, а, отже, потребує опису, вивчення і тлумачення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Армянов Г. Речник на българския жаргон. – София, 1993;
2. Дзензелівський Й. Дослідження К.В. Широцьким жаргону учнів Кам’янець-Подільської духовної семінарії // Збірник Харківського історико-філологічного товариства.- Харків, 1998;
3. Лакова М. Младежи жаргон і езиковата культура // Проблеми на българската книжовна реч. – София, 1974;
4. Слобин Д., Грин Дж. Психолінгвістика. – М., 1976;
5. Широцький К. Словарець бурсацького говору // Збірник Харківського історико-філологічного товариства. – Харків, 1998;
6. Эриксон Э. Эго-теория личности // Теория личности. Основные положения, исследования и применение. - СПб, 1988;
7. Andrih D. Dvosmerni rečnik srpskog zargona. – Beograd, 1976;
8. Czarnecka K., Zgólkowa H. Słownik gwary uczniowskiej. – Poznań, 1991;
9. Hochel B. Slovník slovenskeho slangu. – Bratislava, 1993;
10. Jespersen O. Mankind. National and individual from Linguistik Point of View. – Oslo, 1982;
11. Kaczmarek L., Skubałanka T., Grabias S. Słownik gwary studenckiej. – Wrocław, 1974.

Ярмак В. І. (Київ, Україна)

Ірина Петрівна Бондар – науковець і педагог

У статті робиться спроба осмислити з певної історичної дистанції роль постаті Ірини Петрівни Бондар у відродженні викладання сербської мови у Київському національному університеті, а також значення її наукової спадщини і фундаментального внеску в розробку методики викладання спорідненої слов’янської мови в інослов’янському мовному середовищі.

Ключові слова: вивчення лексики як системи, дієслова мовлення *verba dicendi*, інтерференція, міжмовна омонімія, методика викладання основ перекладознавства, аудіювання.